

Helsingin seudulle tarvitaan vahvempaa talouskasvua ja parempaa työllisyyttä

Helsingforsregionen behöver starkare ekonomisk tillväxt och högre sysselsättning

Helsingin seudulla asuu 23 % koko maan väestöstä, sijaitsee 29 % maan työpaikoista ja tuotetaan 34 % maan bruttokansantuotteesta. Seudun kehityksellä on ratkaiseva merkitys koko maan kehitykselle.

Helsingin seudun talouskasvu oli vielä vuoden 2003 toisella neljänneksellä koko maan kasvua heikompa. Kasvun vahvistumista oli nähtävissä vuoden loppua kohti, joskin kasvu jäi vielä hyvin vaatimattomaksi. Kasvu perustui kaupan, rakentamisen sekä liike-elämän ja kotitalouden palvelujen kehitykseen. Työllisyydessä ei kuitenkaan tapahtunut käännettä parempaan, päinvastoin työllisyys heikkeni jyrkästi. Helsingin seudulla oli työllisiä viime vuoden viimeisellä neljänneksellä yli kaksi prosenttia vähemmän kuin vuotta aikaisemmin; koko maassa työllisten määrä supistui vajaan prosentin verran.

Työvoiman kysyntä väheni vuonna 2003. Avoimia työpaikkoja oli keskimäärin vähemmän kuin vuonna 2002. Avoimia työpaikkoja oli tarjolla vähemmän sekä yksityisellä että julkisella sektorilla. Huomion arvoista vuoden 2003 kehityksessä on, että lukumääräisesti avoimet työpaikat vähenivät eniten Uudellamaalla (-3 600) ja Länsi-Suomessa (-4 200). Epävarmuutta kuvastaa vakituisten työsuhteiden väheneminen, samalla kun epätyypilliset työsuhteet yleistyvät.

I Helsingforsregionen finns 23 % av Finlands befolkning, 29 % av de finländska jobben och där produceras 34 % av landets bruttonationalprodukt. Regionens utveckling är av avgörande betydelse för hela landets utveckling.

Ännu under andra kvartalet 2003 var den ekonomiska tillväxten svagare i Helsingforsregionen än i hela landet. Mot slutet av året kunde en tillväxtökning skönjas, om än i blygsam grad. Denna tillväxt byggde på utvecklingen inom handel, byggande samt uppdragsverksamhet och hushållstjänster. Inom sysselsättningen skedde dock ingen vändning till det bättre, utan raka motsatsen: en skarp nedgång. Under sista kvartalet 2003 fanns det över två procent färre sysselsatta i Helsingforsregionen än ett år tidigare. I hela landet minskade de sysselsatta med en knapp procent.

Efterfrågan på arbetskraft minskade år 2003. Antalet lediga jobb var i medeltal mindre än år 2002, och fanns mindre till buds både inom den privata och den offentliga sektorn. Anmärkningsvärt i utvecklingen år 2003 var att de lediga jobben kvantitativt minskade mest i Nyland (-3 600) och Västra Finland (-4 200). Osäkerheten återspeglas i att de varaktiga arbetsförhållandena minskade samtidigt som de avvikande arbetsförhållandena ökade.

Heikko työllisyystilanne vähensi viime vuonna tulomuuttoa muualta Suomesta Helsingin seudulle. Samaan aikaan seudun asuntomarkkinoilla tapahtui vilkasta poismuuttoa. Helsingistä, Espoosta ja Vantaalta muutettiin seudun kehyskuntiin ja kauemmaksi seudun ulkopuolelle. Kotimaan muutto oli vuonna 2003 lievästi tappiollista Helsingin seudulle. Näin on käynyt vain kerran aikaisemmin sodan jälkeisenä aikana, nimittäin vuonna 1989. Seudun väkiluku kasvoi noin 8 500 henkilöllä, joka muodostuu ulkomaisen muuttoliikkeen muuttovoitosta (2 000 henkilöä) ja syntyvyyden enemmyydestä (6 400 henkilöä). Helsingin vuodenvaihteen väkiluku oli 559 330, mikä merkitsee väkiluvun pienenemistä 386 hengellä. Vaikka Espoon väestönkasvu hidastui huomattavasti, kasvoi Espoon väkiluku runsaalla 2 600 hengellä. Vantaan väkiluku lisääntyi runsaalla 2 000 vuonna 2003, mikä on enemmän kuin vuonna 2002.

Miten saada kehitys paremmaksi, suotuisampaa talouskasvua, uusia työpaikkoja ja parempaa työllisyyttä? Kehityksen merkit viittaavat siihen, että Helsingin seudulle tarvitaan parempia kasvun edellytyksiä. Tarvitaan myös toimenpiteitä, joilla myönteiset kilpailukykytekijät saadaan käytännössä toimimaan. Onhan Suomi ja Helsingin seutu saanut monta kärkisijaa kansainvälisissä kilpailukykyvertailuissa.

Kansainväliset vertailut herättävät muitakin kysymyksiä. Suomessa on yrittäjävajetta, tarvittaisiin enemmän yrittäjiä ja heille kansainvälisesti kilpailukykyiset toimintaedellytykset. Merkille pantavaa on myös, että suomalaiset yritykset eivät juuri laajenna toimintaansa tai pyri kasvamaan. Yritysten investoinnit ovat painottuneet rationalisointi- ja korvausinvestointeihin, mieluummin kuin laajennusinvestointeihin. Eletty taantuma on myös hidastanut talouden teknologiavaltaistumista. Tutkimus- ja kehitysinvestointien kasvu on viime vuosina hiipunut.

Vienninkin pitäisi nousta. Viennin osuus bruttokansantuotteesta on viime vuosina kääntynyt laskuun. Korkeateknologisten alojen osuudet tuotannosta ja viennistä ovat kehittyneet epäsuotuisasti.

Det dåliga sysselsättningsläget år 2003 minskade inflyttningen från övriga Finland till Helsingforsregionen. Samtidigt förekom livlig bortflyttning på regionens bostadsmarknad. Från Helsingfors, Esbo och Vanda flyttade man inte bara till övriga Helsingforsregionen utan ännu längre bort. År 2003 gav ett svagt inhemskt flyttunderskott för Helsingforsregionen. Detta har skett bara en gång tidigare sedan kriget, dvs. år 1989. Regionens folkmängd växte ändå med 8 500, bestående av ett drygt 2000 personers utländskt flyttöverskott och ett 6 400 personers födelseöverskott. Helsingfors folkmängd årsskiftet 2003–2004 var 559 330, vilket var 386 färre än ett år tidigare. Trots att folkökningen i Esbo blev klart långsammare, var den ändå 2 600 personer stor. Vandas folkmängd växte med drygt 2000 år 2003, vilket var mera än år 2002.

Hur skall denna utveckling rättas till? Hur skall vi få bättre ekonomisk tillväxt, nya jobb och bättre sysselsättning? Många tecken tyder på att Helsingforsregionen behöver bättre tillväxtförutsättningar. Det behövs också åtgärder för att regionens goda konkurrenspotential skall kunna utnyttjas. Finland och Helsingfors har ju faktiskt legat i täten i många internationella jämförelser av konkurrenskraft.

De internationella jämförelserna väcker även andra frågor. Det råder brist på företagare i Finland. Det skulle behövas mera företagare och internationellt konkurrenskraftiga villkor för dem. Anmärkningsvärt är också att de finländska företagen inte nämnvärt utvidgar eller försöker växa. Företagen har närmast gjort rationaliserande och ersättande investeringar, snarare än utvidgningar. Den svacka vi gått igenom har även bromsat ekonomins teknologisering. Investeringarna i forskning och utveckling har tynat av under de senaste åren.

Även exporten borde öka. Dess andel av bruttonationalprodukten har minskat under de senaste åren. De högteknologiska branschernas andelar av produktionen och exporten har utvecklats ofördelaktigt. Investeringsgraden har varit låg, samtidigt som den

Investointiaste on pysynyt alhaisena, samalla kun yksityisen kulutuksen rooli on korostunut. Ulkomaisia investointeja on vähäisesti, niitä pitäisi saada houkutteltua Suomeen, erityisesti Helsingin seudulle, joka maan ainoana metropolina pystyy tarjoamaan riittävän kansainvälisen ja monipuolisen toimintaympäristön.

Päällimmäisenä haasteena on kääntää pitkään kestänyt hidas talouskasvu ja korkea työttömyys kannattavaan taloudelliseen toimeliaisuuteen. Tämä korjausliike haastaa kaikki toimijat: paikalliset, seudulliset ja valtakunnalliset. Helsingin seudulle tarvitaan uusia, tuottavia työpaikkoja.

*Asta Manninen
vs. johtaja*

privata konsumtionens roll har vuxit. Det finns ganska lite utländska investeringar i Finland, och det skulle gälla att locka hit sådana, i synnerhet till Helsingforsregionen, som i egenskap av landets enda metropol kan erbjuda en tillräckligt internationell och mångsidig verksamhetsmiljö.

Den främsta utmaningen är att vända den långsamma ekonomiska tillväxt och höga arbetslöshet som länge rått i vårt land till lönsam ekonomisk företagsamhet. Detta berör oss alla, både lokalt, regionalt och nationellt. Det behövs nya, produktiva jobb i Helsingforsregionen.

*Asta Manninen
stf. direktör*